

Atbalsta pakalpojums bērnu un jauniešu ar invaliditāti neatkarības veicināšanai

Inga Šķestere, biedrības „Latvijas Kustība par
neatkarīgu dzīvi” valdes priekšsēdētāja

**Seminārs „Deinstitutionalizācija un sociālo
pakalpojumu attīstība”**

Latvijas Kustība
par neatkarīgu dzīvi

Pakalpojuma izstrādes pamatojums

Pakalpojuma izveide balstīta uz bērnu /jauniešu ar funkcionāliem traucējumiem un viņu ģimeņu vajadzību izzināšanu:

- Iniciatīva no ģimenēm, kuras ilgstoši rūpējas par ģimenes locekļiem ar smagiem funkcionāliem traucējumiem.
- Pētījums par bērnu un jauniešu ar garīga rakstura traucējumiem situāciju Latvijā.

Latvijas Kustība
par neatkarīgu dzīvi

Pakalpojuma izstrādes pamatojums

Secinājums:

Ģimenēm trūkst uz ikdienas aktivitātēm vērsta praktiska konsultatīvā atbalsta, kurš būtu pieejams bērna/jaunieša ar funkcionāliem traucējumiem ikdienas dzīves vidē: mājas vidē, izglītības iestādē u.c.

Latvijas Kustība
par neatkarīgu dzīvi

Pakalpojuma mērķis

Tiešais mērķis

- Sniegt praktisku atbalstu bērnam/jaunietim ar funkcionāliem traucējumiem un viņu ģimenes locekļiem, lai pēc iespējas veicinātu bērna/jaunieša neatkarību.

Netiešais mērķis

- Spēcināt bērna/jaunieša ar funkcionāliem traucējumiem ģimeni.
- Palīdzēt saskatīt nākotnes perspektīvu jaunietim ar funkcionāliem traucējumiem.

Latvijas Kustība
par neatkarīgu dzīvi

Pakalpojuma dizains

Metodiskā materiāla speciālistiem izstrāde

Vajadzību izzināšanas metodikas izstrāde

Izdales materiālu ģimenēm izstrāde un izdošana

Palīgīdzekļu bāzes izveide

Ģimeņu darbnīcu izveide

Informatīvās bāzes izveide

Pakalpojuma aprobācija un sniegšana

Pakalpojuma saturs

- Pakalpojums piedāvā individuālu konsultāciju bērnam/jaunietim ar funkcionāliem traucējumiem un viņa ģimenei, nodrošinot ikdienas dzīvei nepieciešamu praktisku padomu kopumu.
- Individuālo konsultāciju fokuss:
 - kā veicināt bērna/jaunieša ar funkcionāliem traucējumiem pašaprūpi un līdzdalību ikdienas aktivitātēs;
 - palīglīdzekļu izmantošana ikdienas aktivitātēs;
 - alternatīvās komunikācijas pielietošana.

- Pakalpojumu nodrošina speciālisti:
ergoterapeits un ģimenes konsultants.
- Konsultācija var būt vienreizēja vai atkārtota. Atkārtota konsultācija atbilstoši individuālām vajadzībām.
- Pakalpojums tiek sniegts bērna/jaunieša ikdienas vidē:
 - dzīves vidē;
 - izglītības vidē;
 - dienas centrā.

Latvijas Kustība
par neatkarīgu dzīvi

Konsultatīvā pakalpojuma process

Konsultēšanā pielietotās darba metodes:

- Iepazīšanās ar ģimeni;
- Novērtēšana un intervēšana;
- Dokumentācijas aizpildīšana;
- Mērķu un prioritāšu izvirzīšana, rīcības plāna izstrāde;
- Praktisko padomu sniegšana.

Latvijas Kustība
par neatkarīgu dzīvi

Iepazīšanās ar ģimeni

- Emocionāli pozitīvas konsultatīvās vides izveide;
- Pieeja – vecāki ir eksperti. Speciālists ir, lai sniegtu atbalstu un nekad nedominē sarunā;
- Ja iespējams, jāiesaista pilna ģimene;
- Pietiekams laiks ģimenes dzīves stāsta uzklaušāšanai.

Latvijas Kustība
par neatkarīgu dzīvi

Veiksmīga sadarbība ar ģimeni =
efektīvs un bērnu/jauniešu
vajadzībām atbilstošs pakalpojums.

Novērtēšana un intervēšana

- Situācijas novērošana;
- Funkcionālā stāvokļa novērtēšana (ergoterapeits);
- Sociālās situācijas izzināšana (ģimenes konsultants);
- Bērnu/jauniešu un viņu ģimenes locekļu ekspektāciju izzināšana.

Latvijas Kustība
par neatkarīgu dzīvi

Pakalpojuma dokumentācija

- Katram pakalpojuma klientam tiek izstrādāta klienta lieta:
 - vienošanās ar ģimeni;
 - iepazīšanās anketa;
 - klienta funkcionālā stāvokļa, spēju un prasmju izvērtējuma apkopojums;
 - vajadzību izzināšanas anketa (klienta pašnovērtējums);
 - rīcības plāns.

Galvenais fokuss - pašaprūpes aktivitātes.

Bērnu ar funkcionāliem traucējumiem aprūpē nereti ir vērojamas galējības:

- Pāraprūpe
- Neatbilstoša aprūpe

Latvijas Kustība
par neatkarīgu dzīvi

Konsultāciju pamatvirzieni

- Mobilitāte
- Ēšana
- Dzeršana
- Ģērbšanās
- Personīgā higiēna
- Tualetes apmeklējums
- Pozicionēšana
- Tehniskie palīglīdzekļi (ikdienas aktivitāšu)
- Alternatīvā komunikācija

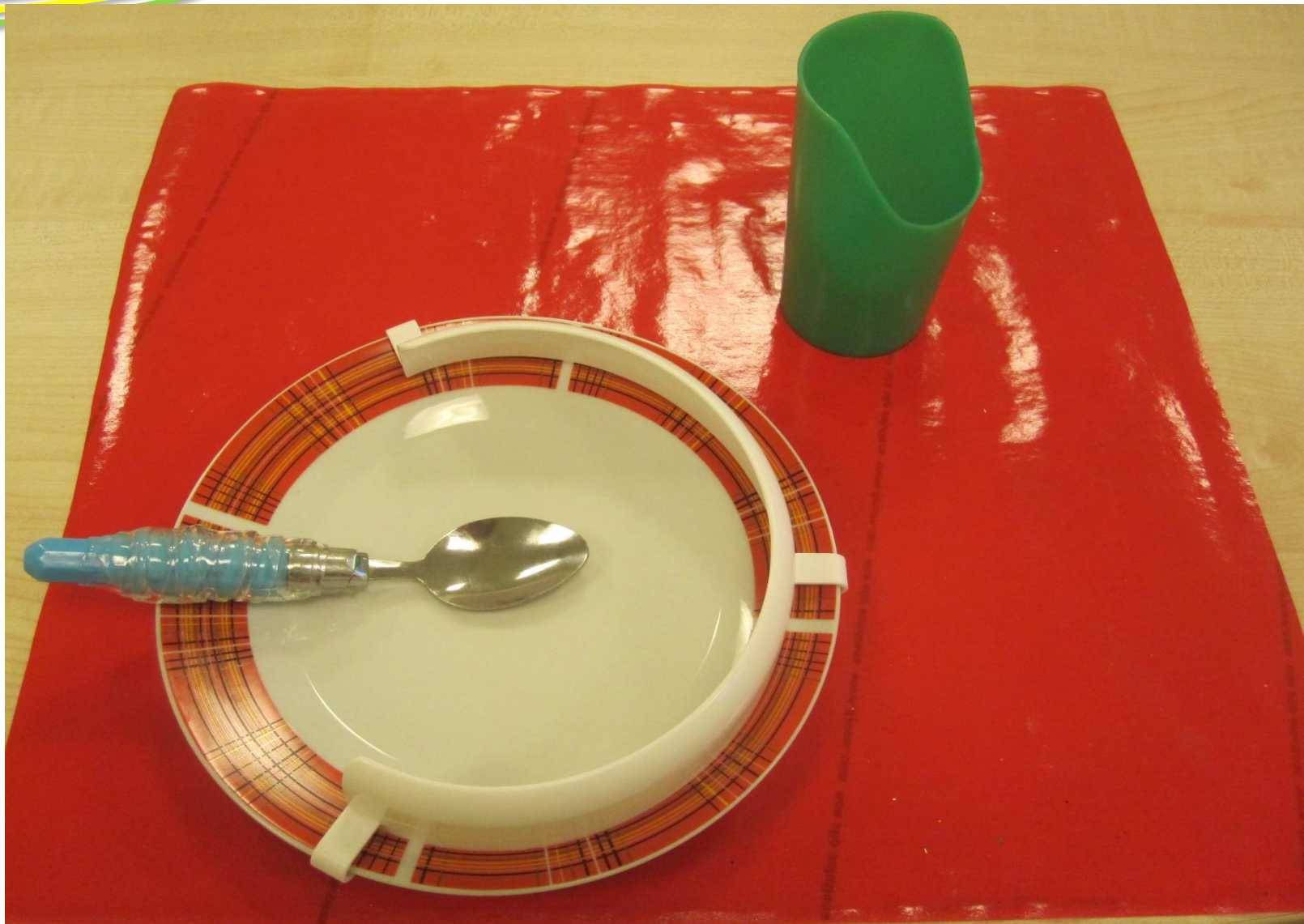
Palīglīdzekļu bāze

- Palīglīdzekļu paraugi, kuri tiek izmantoti konsultēšanas procesā:
 - Pozicionēšanas palīglīdzekļi.
 - Personīgās higiēnas palīglīdzekļi.
 - Ēšanas procesa palīglīdzekļi.
 - Pārceļšanas palīglīdzekļi.

Latvijas Kustība
par neatkarīgu dzīvi

Alternatīvā komunikācija

- Cilvēks ir sociāla būtne un komunikācija ir viena no pamatvajadzībām.
- Ja ir traucēta komunikācija, tad ir apgrūtināta gan dzīve sabiedrībā, gan mācību process.
- Uzvedības traucējumi var būt saistīti ar komunikācijas ierobežojumiem.
- Alternatīvās komunikācijas metodes ir mērķtiecīgi jāapgūst visām iesaistītām pusēm.

Ieguvumi

- Ikvienas konsultācijas rezultāts - izvirzīta prioritāte ar sagatavotu rīcības plānu;
- Rīcības plāns - vecākiem viegli saprotams un izpildāms;
- Pieaug bērna/jaunieša patstāvības līmenis un pašapziņa,
- Emocionālās vides uzlabošanās ģimenē;
- Mazinās aprūpes nepieciešamība ilgtermiņā.

Latvijas Kustība
par neatkarīgu dzīvi

Atziņas un secinājumi

- Joprojām vērojams izteikts emocionālā un informatīvā atbalsta trūkums bērnu/jauniešu ar funkcionāliem traucējumiem ģimenēm;
- Starpinstitucionālās sadarbības trūkums (izglītības, sociālās, veselības jomas);
- Vecāku novērtējums konsultatīvajam pakalpojumam – 100% apmierinātība;
- Nepieciešama pakalpojuma attīstība un multiplicēšana.

Latvijas Kustība
par neatkarīgu dzīvi

PALDIES PAR UZMANĪBU!

- Kontaktinformācija:
Inga Šķestere,
e-pasts: inga.skestere@lkndz.lv
tālr. 26176901

Papildus informācija par pakalpojumu:
www.lkndz.lv, sadaļa «Sociālie pakalpojumi»